

دانشگاه علوم پزشکی تهران
دانشکده پرستاری و مامایی

عنوان:

**ارائه یک برنامه قابل ادغام در نظام سلامت ایران جهت ارتقای مشارکت
مردان در سلامت باروری و جنسی**

پایان نامه برای دریافت درجه دکتری تخصصی PhD

در

بهداشت باروری

نگارنده:

نسرين سرافراز

اساتيد راهنما:

دکتر زيبا تقی زاده

دکتر حميد رواقی

استاد مشاور:

دکتر ناهید جعفری

۱۳۹۸

ارائه یک برنامه قابل ادغام در نظام سلامت ایران جهت ارتقای مشارکت مردان در سلامت

باروری و جنسی

چکیده فارسی

مقدمه: از کنگره قاهره سال ۱۹۹۴ تاکنون، سلامت باروری و جنسی زنان، بخش مهمی از تلاش‌های اولیه مربوط به افزایش کیفیت سلامت باروری و جنسی بوده که در این بین نقش و جایگاه مردان، بسیار ضروری و درخور اهمیت است. تلاش در جهت مشارکت مردان در امور مرتبط با سلامت زنان می‌تواند علاوه بر تقویت روابط درون خانواده، بر کیفیت رابطه زن و مرد در اجتماع مؤثر باشد. با این همه در طول تاریخ توجه کمی به نقش مردان در برنامه‌های سلامت باروری شده است. با توجه به اهمیت موضوع، این مطالعه با هدف ارائه برنامه‌ی ارتقای مشارکت مردان در سلامت باروری و جنسی و ادغام در نظام سلامت انجام شد.

روش کار: مطالعه حاضر یک مطالعه چندمرحله‌ای است. ابتدا در مرحله تشخیصی به شناسایی درک مردان از نقش خود در ارتقاء سلامت باروری و جنسی و تبیین موانع، تسهیلات و راهکارها و برنامه‌های ارتقاء مشارکت مردان از طریق کلیه منابع موجود پرداخته شد. این مرحله سه فاز داشت: الف) مرور برنامه‌های اجرایی در سطح دنیا و مطالعات مؤثر در این زمینه ب) مطالعه کیفی با ۲۷ شرکت‌کننده اعم از مردان و زنان و متخصصین و سیاست‌گذاران. ج) مطالعه کمی جهت اولویت‌بندی راهکارهای حاصل از مطالعه کیفی و مرور متون. ابزار جمع‌آوری داده‌ها در بخش کمی، پرسشنامه‌ای دارای ۲۹ راهکار بود که بر پایه نتایج حاصل از مطالعه کیفی و بررسی متون طراحی شد. این پرسشنامه در اختیار ۱۵۰ مرد قرار گرفت. در مرحله‌ی دوم مطالعه، تصمیم‌گیری نهایی جهت اولویت‌بندی راهکارها، بر اساس اجماع نظر کارشناسان و متخصصین، انجام و تجزیه و تحلیل آماری با نرم‌افزار Expert Choice انجام شد. پس از انتخاب راهکار و مشخص شدن اجزای برنامه، مقبولیت علمی برنامه تعیین و به‌منظور حصول قابلیت ادغام برنامه با نظام سلامت ایران، پیش‌نویسی از «فرم ادغام برنامه‌های سلامت در نظام سلامت کشور» تهیه شد.

نتایج: از مرحله تشخیصی، این نتایج حاصل شد: الف) بنا بر نتایج استراتژی‌های انجام شده در سایر کشورها، بهبود خدمات بهداشت باروری برای مردان، بالا بردن سطح آگاهی و بسیج کردن کل جامعه، آموزش ارائه‌دهندگان خدمات و حمایت سیاسی برای ارتقاء مشارکت مردان امری ضروری است. ب) مطالعه کیفی نشان داد مردان درک خوبی از مشارکت در سطوح سرپرستی و مدیریت خانواده، ایجاد بستر مناسب برای بارداری، اقدامات بهداشتی، پیشگیری، تربیتی و آموزشی دارند اما، طیف گسترده‌ای از موانع اقتصادی و شغلی، روحی و روانی، فرهنگی و اجتماعی، آموزشی و سیاسی مانع از مشارکت آن‌ها شده بود؛ راهکارهای افزایش مشارکت مردان در چهار طبقه اصلی، اصلاح و ارتقاء سیستم‌های آموزشی، اتخاذ سیاست‌های

مناسب سیستم بهداشتی، حمایت و پشتیبانی دولت و سیاست‌های فرهنگی-اجتماعی قرار گرفت. ج) از بین راهکارها، سه راهکار در بخش کمی انتخاب شد که تنها در خصوص راهکار «آموزش سلامت باروری و جنسی به زوجین توسط فرد آموزش‌دیده» با پانل متخصصین اتفاق نظر وجود داشت. از مرحله دوم مطالعه این نتایج حاصل شد: با در نظر گرفتن سه معیار «اهمیت»، «قابلیت اجرا» و «در دسترس بودن در نظام سلامت»؛ راهکارهای «ارائه برنامه‌های آموزشی سلامت باروری-جنسی با تأکید بر ابعاد مشارکت مردان»، «آموزش سلامت باروری و جنسی به زوجین توسط فرد آموزش‌دیده» و «آموزش مباحث سلامت باروری در جامعه، مدارس و دانشگاه‌ها با توجه به نیاز مخاطبین» به ترتیب رتبه اول تا سوم بهترین راهکارها در نشست متخصصین بود. این ۳ راهکار اهداف استراتژیک برنامه را تعیین نمودند. پس از تعیین مأموریت، چشم‌انداز، شناسایی ذینفعان، محقق در برنامه خود اجزای SWOT و استراتژی‌های برنامه را مشخص نمودند. بعد از مشخص شدن اجزای برنامه، مقبولیت علمی برنامه پیشنهادی از نظر صاحب‌نظران در حوزه‌های مرتبط، طی جلسه گروهی تعیین و در انتها فرم ادغام برنامه با نظام سلامت کشور با ذکر جزئیات تکمیل گردید.

بحث: طبق نتایج کیفی مطالعه، یکی از مهم‌ترین موانع مشارکت مردان، موانع آموزشی و اطلاعاتی است که با بهسازی سیستم‌های آموزشی می‌توان زمینه را برای مشارکت مردان فراهم نمود. مراکز فعلی آموزش حین ازدواج، اولین و مهم‌ترین مکانی است که مردان می‌توانند در مورد نیازهای آموزشی مهم در زندگی زناشویی مانند سلامت باروری و جنسی آموزش دریافت کنند و با ادغام سه راهکار منتخب در نشست متخصصین، در برنامه آموزش قبل از ازدواج می‌توان باعث ارتقای مشارکت مردان در سلامت باروری و جنسی شد.

واژگان کلیدی: مشارکت مردان، سلامت باروری و جنسی، نظام سلامت ایران

**Tehran University of Medical Sciences
School of Nursing and Midwifery**

Title:

**Presenting an Integratable Program in Health System of Iran for
Promoting Men Participation in Sexual and Reproductive Health**

**A thesis/dissertation submitted as partial fulfillment of the requirements for Doctor of
Philosophy (PhD) Degree In Reproductive Health**

By

Nasrin Sarafranz

Supervisors:

Dr. Ziba Taghizadeh

Dr. Hamid Ravaghi

Advisor

Nahid Jafari

2019

Presenting an Integratable Program in Health System of Iran for Promoting Men Participation in Sexual and Reproductive Health

Abstract

Introduction: From Cairo congress in 1994 till now, sexual and reproductive health of women, was a major part of primary efforts regarding the increase of sexual and reproductive health's quality; among which, the role and place of men is of utmost importance. Struggling to participate men in issues related to the health of women can not only promote inter family relationships, but also can affect the quality of relationship between man and woman in the society. However, historically, less attention has been paid to the role of men in productive health programs. Regarding the importance of this issue, the current study has been conducted with the aim of designing a promoting program for men participation in sexual and reproductive health as well as its integration in health system.

Methodology: This study was a multistage research. Firstly, in the recognition stage, it was sought to identify men perception of their own role in promoting sexual and reproductive health and explaining obstacles, facilities, approaches and promoting programs of men participation using all existing resources. This stage had three phases: 1) Reviewing administration programs all over the world and conducting effective studies in this field, 2) A qualitative study with 27 participants of men, women, experts and politics, 3) A quantitative study to prioritize obtained approaches from qualitative studies and reviewing texts. Instruments for collecting data in quantitative section included a questionnaire having 29 approaches, which was designed based on results obtained from qualitative studies and investigating texts. This questionnaire was administered to 150 men. Regarding the second phase of the study, final decision was made for prioritizing approaches, which was based on experts' opinions and statistical analysis was done using Expert Choice software. Having selected the approach as well as program's components, scientific acceptance of the program was determined. For easily integrating of the program with health system of Iran, a draft of "A form for integrating health programs in health system of Iran" was prepared.

Findings: The results of recognition phase were as follows: 1) According to the results of conducted strategies in other countries, promoting reproduction health services for men, increasing knowledge level and mobilizing all society, educating those presenting services and employing political support for promoting men participation are necessary issues. 2) Qualitative study indicated that men have a good perception of participation in family guardianship and management and preparing appropriate opportunities for pregnancy, health actions, prevention and education; however, wide range of economic and occupational obstacles, as well as spiritual and psychological, cultural and social, educational and political barriers, prevented their participation. Increasing men participation approaches were categorized into four main levels of adjustment and promoting educational systems, obtaining appropriate policies regarding health system, government's support and cultural-social politics. 3) Among approaches, three approaches were selected in quantitative part, regarding which, only the approach of "educating sexual and reproductive health to spouses by an

educated man” had a different view than experts` panel. The second phase of the study`s findings stated that: Considering three criteria of “importance”, “applicability” and “accessibility in health system”, approaches of “Presenting educational programs of sexual-reproductive health with an emphasis on men participation dimensions”, “educating sexual and reproductive health to spouses by an educated man” and “educating issues of reproductive health in society, schools and universities regarding audiences` need”, had, respectively, first to third rankings of the best approaches in experts` meetings. These three approaches determined the strategic purposes of the program. Having determined the mission and view and after identifying stakeholders, the researcher had distinguished SWOT components in his programs and strategies of the program were as well determined. After recognizing programs` components, scientific acceptance of the proposed program was determined regarding pundits` view in related field during group meetings and finally, the form of integrating the program with health system of the country was completed through stating details.

Discussion: According to qualitative results of the study, one of the main obstacles of men participation, was educational and information barriers, regarding which, having adjusted and improved educational systems, opportunity could be prepared for men participation. Current centers for educating those who are already getting married, are the first and main places where men can be educated to meet their educational needs in their marriage life such as sexual and reproduction health. Moreover, through integrating three selected approaches in the experts` meeting in the educational program of before marriage, men participation can be increased in sexual and reproductive health.

Keywords: Men participation, Sexual and reproductive health, Health system of Iran